

Syöpäseulonnat Suomessa

Syöpäseulonnat Suomessa

- Tässä esityksessä kerrotaan
  - Mitä syöpäseulonta tarkoittaa?
  - Miksi syöpäseulontoja tehdään?
  - Miksi sinun kannattaa osallistua syöpäseulontaan?
  - Kuka saa kutsun seulontakäynnille?
  - Miten voit valmistautua seulontakäyntiin?
  - Mitä seulontakäynnillä tapahtuu?
  - Miten saat tietää seulontakäynnin tuloksen? Mitä sen jälkeen tapahtuu?

Mitä syöpäseulonta tarkoittaa?

- Syöpäseulonnassa tutkitaan terveitä ihmisiä, joilla ei ole oireita.
- Seulonnoissa selvitetään, ovatko suolisto, kohdunkaula ja rinnat terveet.
- Suomessa on järjestetty seulontoja jo 50 vuotta.
- Seulontatiedoista on tehty monia tutkimuksia.
- Seulonnat perustuvat tutkimuksiin Suomessa ja muualla.

Miksi seulotaan?

- Rintasyöpä on naisten yleisin syöpä Suomessa ja maailmassa.
- Suolistosyöpä on miesten ja naisten toiseksi yleisin syöpä Suomessa ja kolmanneksi yleisin maailmassa.
- Kohdunkaulan syöpä on naisten neljänneksi yleisin syöpä maailmassa. Suomessa kohdunkaulan syöpä on harvinainen seulontojen ansiosta.
- Seulonnan avulla sairaus todetaan, ennen kuin se aiheuttaa oireita. Kun sairaus löydetään aikaisin, sen hoito on yleensä kevyempää.
- Seulonnat vähentävät kuolemia.

Miksi sinun kannattaa osallistua?

- Syöpä voi olla ilman oireita. Seulonnassa löydetään haitallisia muutoksia ja syöpä voidaan estää.
- Kun syöpä todetaan ajoissa, mahdollisuus parantua on erittäin hyvä.
- Pääset tarkempiin tutkimuksiin, jos niihin on vähänkään aiheutta.
- Kun sairaus löydetään aikaisin, sen hoito on yleensä kevyempää.
  - Hoito on helpompi, eikä satu niin paljon.
  - Hoito vie vähemmän aikaa ja rahaa.
- Seulonnasta voi olla myös haittaa. Seulonta ei löydä kaikkia syöpiä. Seulonnasta on kuitenkin enemmän hyötyä kuin haittaa.
- Osallistuminen seulontaan ei maksa sinulle mitään.

Kuka saa kutsun seulontakäynnille?

Rintasyövän seulonta

50–69-vuotiaat naiset saavat kutsun kahden vuoden välein.

Suolistosyövän seulonta

Aluksi 60–68-vuotiaat miehet ja naiset saavat kutsun kahden vuoden välein.

Vähitellen seulontaan saavat kutsun kaikki 56–74-vuotiaat.

Kohdunkaulan syövän seulonta

30–65-vuotiaat naiset saavat kutsun viiden vuoden välein.

Miten voit valmistautua rintasyövän seulontakäyntiin?

- Rintasyövän seulontatutkimus selvittää, ovatko rintasi terveet.
- Varaa käyntiin noin puoli tuntia aikaa. Kuvaus kestää vain muutaman minuutin.
- Pukeudu ylävartalosta vaatteisiin, jotka on helppo riisua.
- Ota mukaan kutsu ja henkilöllisyystodistus.

Mitä rintasyövän seulontakäynnillä tapahtuu?

- Hoitaja kysyy sinulta rintojesi terveydestä.
- Hoitaja pyytää sinua riisumaan ylävartalosi paljaaksi. Hän neuvoo sinua kuvauksen ajan.
- Hoitaja laittaa rintasi kuvaustasolle vuorotellen. Kuvauslaite puristaa rinnan sopivaan asentoon.
- Puristus voi tehdä vähän kipeää. Se kestää kuitenkin vain hetken.

Miten voit valmistautua kohdunkaulan syövän seulontakäyntiin?

- Kohdunkaulan syövän seulontatutkimus selvittää, onko kohdunkaula terve.
- Varaa käyntiin noin puoli tuntia aikaa.
- Näytteen ottaminen kestää vain muutaman minuutin.
- Pukeudu alavartalosta vaatteisiin, jotka on helppo riisua.
- Ota mukaan kutsu ja henkilöllisyystodistus.

Mitä kohdunkaulan syövän seulontakäynnillä tapahtuu?

- Hoitaja kysyy sinulta kysymyksiä esimerkiksi raskauksista ja kuukautisista. Hän kysyy myös seulontanäytteistä, jotka sinulta on otettu aiemmin.
- Hoitaja pyytää sinua riisumaan alavartalosi paljaaksi ja käymään makuulle. Hän neuvoo sinua näytteenoton ajan.
- Hoitaja laittaa emättimeesi välineen, jonka avulla hän näkee ottaa näytteen. Sitten hän ottaa näytteen pyyhkäisemällä emättimen pinnalta.
- Näytteenotto voi nipistää vähän. Se kestää kuitenkin vain hetken.
- Näytteenoton jälkeen emättimestä voi tulla joitain tippoja veristä vuotoa parin päivän ajan.

Miten sinä voit osallistua suolistosyövän seulontaan?

- Saat kotiin kirjeen, jossa sinua pyydetään ottamaan näyte.
- Kirjeen mukana saat
  - tietoa seulonnasta
  - ohjeet, miten otat näytteen
  - tikun, jolla otat näytteen
  - kirjekuoren, jossa palautat näytteen postilaatikkoon
- Ota ulostenäyte itse wc-käynnillä.
- Postita näyte palautuskuoressa. Postimaksu on maksettu.

Miten saat tietää seulonnan tuloksen? Mitä sen jälkeen tapahtuu?

- Saat seulonnan tuloksesta kirjeen kotiin kahden kuukauden kuluessa.
- Useimmilla ihmisillä tulos on normaali. Vain pieni osa ohjataan tarkempiin tutkimuksiin.
- Jos tulos ei ole normaali, saat kirjeessä ohjeet siitä, kuinka sinun täytyy toimia.
  - Tämä ei tarkoita, että sinulla olisi syöpä. Testin tulos vaatii tarkempia tutkimuksia.

Seulontaan osallistuminen on nopeaa, helppoa ja ilmaista.

Seulontaan kannattaa osallistua.

